

Kommunstyrelsen**Tid:** Tisdagen den 12 augusti 2025 kl. 15:00-15:50**Plats:** Kommunstyrelsens sammanträdesrum**Beslutande:** Se sidan två**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Anders Ågren (M)**Sekreterare:** *Digital signatur* §§ 130-146
Tomas Jakobsson**Ordförande:** *Digital signatur*
Hans Lindberg**Justerare:** *Digital signatur*
Anders Ågren

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag****Organ:** Kommunstyrelsen**Sammanträdesdatum:** 2025-08-12**Anslaget har satts upp:** 2025-08-18**Anslaget tas ner:** 2025-09-02**Förvaringsplats:** Stadsledningskontoret, kommunkansliet**Underskrift:** *Digital signatur*
Tomas Jakobsson

Beslutande

Hans Lindberg (S), ordförande
Anders Ågren (M), 1:e vice ordförande
Janet Ågren (S), 2:e vice ordförande
Tomas Wennström (S)
Moa Brydsten (S)
Andreas Lundgren (S)
Carin Nilsson (S)
Lena Andersson (M)
Jan-Olov Carlsson (V), t.j. ers. för Bore Sköld (V), § 130
Bore Sköld (V), § 131-146
Åsa Bäckström (-)(V) t.j. ers. för Ellen Ström (V)
Maja Westling Palmberg (C) t.j. ers. för Mattias Larsson (C)
Lars Forsgren (SD)
Mariam Salem (MP)
Maria Lindvall (-)(L)
Veronica Kerr (KD)

Ej tjänstgörande ersättare

Christina Bernhardsson (S)
Mikael Berglund (S)
Charlotta Vesterlund (S)
Elmer Eriksson (M)
Igor Hell (M)
Markus Pakola (SD)
Arvid Lundberg (MP)
Hanna Lundin Jernberg (L)
Davis Kaza (AP)

Tjänstemän

Elin Pietroni, stadsdirektör
Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör
Mattias Mitz, presskommunikatör
Robert Hansson, vd Vakin, § 130

§ 130

Diariennr: KS-2025/00048

Bolagsinformation: Umeva/Vakin

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att till protokollet noter att kommunstyrelsen tagit del av bolagsinformationen.

Ärendebeskrivning

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt över bolagen inbjuds verkställande direktör eller annan representant för bolaget att berätta om verksamheten. I presentationen ingår nulägesbeskrivning, framtida utmaningar samt avstämning mot ägardirektivet.

Bolagsinformation lämnas av vd Robert Hansson.

Beslutet ska skickas till

-

§ 131

Diariernr: KS-2024/01110

Regler för elhandel

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa regler för elhandel.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun äger 25,85 % av kraftproduktionen i Stornorrfors kraftstation genom s.k. andelskraft. Vattenfall är majoritetsägare och har huvudansvaret för driften av kraftstationen och den fysiska produktionen. Fullmäktige har beslutat att kommunstyrelsens ansvarar för kraftverksamheten och har fastställt riktlinjer för området.

Kommunstyrelsen ansvarar själv för försäljning av hela den egna andelsproduktionen samt för hantering av kommunens egen elförbrukning. Umeå kommun är därigenom elproducent, elkonsument och elförsäljare. Dessa verksamheter ingår i den del av kraftverksamhet som benämns elhandel och regleras genom styrdokumentet regler för elhandel.

Elhandelns kontrollfunktioner utförs av Stadsledningskontoret, ekonomi och styrning och handelsfunktionen bedrivs idag av Umeå energi för att hålla funktionerna separata. Ansvarsfördelningen styrs av kommunstyrelsens delegationsordning samt av avtal med Umeå energi.

Regler för elhandel fastställdes senast 2013-12-03. Under 2024 beslutade kommunstyrelsen att dokumentet ska ses över. Översynen av dokumentet har främst resulterat i en revidering av struktur, rubriksättning, och språk. Mindre revideringar har gjorts som att nivåer för säkrade volymer för egenanvändning har justerats på grund av minskad förbrukning. Skrivningar kring ansvar för fisketurism har också tagits bort.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till regler för elhandel

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Olof Jansson

Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Anna-Karin Nilsson

Styrande dokument

§ 132

Diariennr: KS-2025/00013

Finans- och kraftrapport april 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Finans- och kraftrapport april 2025

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport april 2025

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Olof Jansson

§ 133

Diariennr: KS-2025/00013

Finans- och kraftrapport maj 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Finans- och kraftrapport maj 2025.

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport maj 2025

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson
Anna Westerlund

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Olof Jansson

§ 134

Diariennr: KS-2025/00013

Finans- och kraftrapport juni 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna Finans- och kraftrapport juni 2025.

Ärendebeskrivning

Med anledning av de regler och delegationer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om avseende finans- och kraftverksamhet rapporteras månadsvis positioner och genomförda affärer för att kommunstyrelsen ska vara uppdaterad om dessa verksamhetens positioner samt att beslutade regler och ramar följs.

Beslutsunderlag

Finans- och kraftrapport juni 2025

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson

Anna Westerlund

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Olof Jansson

§ 135

Diariennr: KS-2025/00509

Svar på remiss: En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att inte lämna några synpunkter.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har fått rubricerad remiss för yttrande. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har berett ärendet och föreslår att Umeå kommun inte lämnar några synpunkter.

Beslutsunderlag

MHN protokoll
Remissen

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 31 augusti 2025.

kn.remissvar@regeringskansliet.se

susanne.classon@regeringskansliet.se

kn.rs@regeringskansliet.se

Ange diarienummer KN2025/01042 och remissinstansens namn.

§ 136

Diariennr: KS-2025/00430

Svar på remiss: Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att lämna följande yttrande gällande Remiss av promemorian Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter.

Reservation

Anders Ågren (M), Lena Andersson (M) och Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Sverige står i dag inför allvarliga utmaningar med radikaliserade rörelser som våldsbejakande extremism och en allt grövre organiserad brottslighet där det grova våldet har krupit längre ner i åldrarna. Barn och elever behöver i dag inte bara skyddas mot våld och övergrepp utan också mot rekrytering till kriminella nätverk och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan. Förslaget från utbildningsdepartementet är att fler brott ska omfattas av det registerutdrag som ska visas upp inför anställning eller annat mottagande i skolväsendet eller annan pedagogisk verksamhet.

Yttrande

Umeå kommun anser att de förslag som föreligger i promemorian som rör skolans verksamhet är positivt och stärker skyddet för barn och elever enligt nedan.

De utökade registerkontrollerna av personal som innefattar fler grövre brott skyddar barn och elever mot våld, övergrepp och kan motverka rekrytering och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan av personal inom utbildningsverksamhet inkluderat vuxna elever inom kommunal vuxenutbildning. Huvudmän får ett bättre och bredare underlag för att bedöma lämpligheten hos personer som ska anställas eller på annat sätt verka i verksamheten. Förslagen skapar en mer förutsebar och enhetlig reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimation.

En ny grund för avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier. Kommunen ställer sig positiv till och stödjer utredarens förslag att det bör införas centrala bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan för ökad rättssäkerhet. I dag saknar yrkeshögskolan centrala författningsreglerade disciplinära åtgärder liknande de som högskolan har.

Umeå kommun instämmer i utredarens uppfattning att det innebär svårigheter för arbetsgivare under pågående anställning att genomföra kontroll i belastningsregistret och att det inte är proportionerligt till inskränkning av skyddet för den personliga integriteten. En sådan kontroll bör endast ske om syftet med kontrollen väger tyngre än skyddet för den personliga integriteten. Kommunen ställer sig tveksam inför att inkludera kontroller i misstankeregister. Detta kan leda till att arbetsgivaren felaktigt betraktar en anställd som skyldig innan fällande dom. Dock kan information från misstankeregistret indikera att ytterligare utredningsåtgärder bör vidtas, vilket kan leda till en mer omfattande bedömning av en persons lämplighet. I dag finns ingen skyldighet att uppvisa ett registerutdrag vid förnyad anställning men med föreliggande förslag kommer huvudman vara skyldig att kontrollera registerutdrag vid varje anställningstillfälle.

Umeå kommun ställer sig bakom utredarens förslag att behålla undantaget att visa upp registerutdrag och att giltighetstiden minskas från ett år till sex månader. Försvinner undantaget kommer det medföra en ökad administration och försvåra anställningsförfarandet av intermittent personal vid varje anställningstillfälle.

Beslutsunderlag

Promemoria - Utökande registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter
Protokollsutdrag individ- och familjenämnden § 146
Tjänsteskrivelse IFN remiss U2025_01126
Protokollsutdrag GVN 2025-06-18 § 74

Beredningsansvariga

Olov Häggström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Ågren (M) – Bifall till Moderaternas yrkande i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden om att lämna följande yttrande: *Umeå kommun anser att de förslag som föreligger i promemorian som rör skolans verksamhet är positivt och stärker skyddet för barn och elever enligt nedan. De utökade registerkontrollerna av personal som innefattar fler grövre brott skyddar barn och elever mot våld, övergrepp och kan motverka rekrytering och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan av personal inom utbildningsverksamhet inkluderat vuxna elever inom kommunal vuxenutbildning. Huvudmän får ett bättre och bredare underlag för att bedöma lämpligheten hos personer som ska anställas eller på annat sätt verka i verksamheten. Förslagen skapar en mer förutsebar och enhetlig reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimation. En ny grund för avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier. Umeå kommun ställer sig positiv till och stödjer utredarens förslag att det bör införas centrala bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan för ökad rättssäkerhet. I dag saknar yrkeshögskolan centrala författningsreglerade disciplinära åtgärder liknande de som högskolan har. Umeå kommun ser positivt på att möjligheten stärks för huvudmän att genomföra registerkontroller även under pågående anställning, när det finns tydliga skäl. Det är rimligt att arbetsgivare inom skola och utbildning ges verktyg för att agera ansvarsfullt när misstankar uppstår om olämpligt beteende. I miljöer där barn, ungdomar och vuxna vistas krävs särskilt höga krav på*

personalens lämplighet och integritet. Umeå kommun anser att det även kan vara motiverat att i vissa fall ta del av misstankeregister, under tydliga rättssäkra former. En sådan åtgärd får inte tolkas som att en individ är skyldig, men kan indikera behov av ytterligare utredning av lämpligheten att arbeta i utbildningsverksamhet. Vidare ser Umeå kommun positivt på att regelverket tydliggörs kring registerutdrag vid varje nyanställningstillfälle. En mer konsekvent kontroll stärker förtroendet för skolan som trygg arbets- och lärmiljö. Att sänka giltighetstiden för registerutdrag från ett år till sex månader är en proportionerlig åtgärd som ökar aktualiteten i bedömningen. Samtidigt bör en viss flexibilitet behållas för att undvika onödig administrativ börda vid återkommande anställningar av exempelvis intermitterant personal. Umeå kommun anser därför att nuvarande undantag bör kvarstå, men att kontrollsystelet stärks i sin helhet.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot Anders Ågrens (M) yrkande.
Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) och Maja Westling Palmberg (C) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Anders Ågrens (M), Veronica Kerr (KD) och Lars Forsgren (SD) – Bifall till Moderaternas yrkande i näringslivs- och arbetsutskottet: *Umeå kommun anser att de förslag som föreligger i promemorian som rör skolans verksamhet är positivt och stärker skyddet för barn och elever enligt nedan. De utökade registerkontrollerna av personal som innefattar fler grövre brott skyddar barn och elever mot våld, övergrepp och kan motverka rekrytering och radikalisering samt annan skadlig och otillbörlig påverkan av personal inom utbildningsverksamhet inkluderat vuxna elever inom kommunal vuxenutbildning. Huvudmän får ett bättre och bredare underlag*

för att bedöma lämpligheten hos personer som ska anställas eller på annat sätt verka i verksamheten. Förslagen skapar en mer förutsebar och enhetlig reglering för antagning, anställning och yrkeslegitimation. En ny grund för avskiljande av studenter som visat sig uppenbart olämpliga att bedriva högskolestudier eller yrkeshögskolestudier. Umeå kommun ställer sig positiv till och stödjer utredarens förslag att det bör införas centrala bestämmelser om disciplinära åtgärder även för yrkeshögskolan för ökad rättssäkerhet. I dag saknar yrkeshögskolan centrala författningsreglerade disciplinära åtgärder liknande de som högskolan har. Umeå kommun ser positivt på att möjligheten stärks för huvudmän att genomföra registerkontroller även under pågående anställning, när det finns tydliga skäl. Det är rimligt att arbetsgivare inom skola och utbildning ges verktyg för att agera ansvarsfullt när misstankar uppstår om olämpligt beteende. I miljöer där barn, ungdomar och vuxna vistas krävs särskilt höga krav på personalens lämplighet och integritet. Umeå kommun anser att det även kan vara motiverat att i vissa fall ta del av misstankeregister, under tydliga rättssäkra former. En sådan åtgärd får inte tolkas som att en individ är skyldig, men kan indikera behov av ytterligare utredning av lämpligheten att arbeta i utbildningsverksamhet. Vidare ser Umeå kommun positivt på att regelverket tydliggörs kring registerutdrag vid varje nyanställningstillfälle. En mer konsekvent kontroll stärker förtroendet för skolan som trygg arbets- och lärmiljö. Att sänka giltighetstiden för registerutdrag från ett år till sex månader är en proportionerlig åtgärd som ökar aktualiteten i bedömningen. Samtidigt bör en viss flexibilitet behållas för att undvika onödig administrativ börda vid återkommande anställningar av exempelvis intermitterant personal. Umeå kommun anser därför att nuvarande undantag bör kvarstå, men att kontrollsystemet stärks i sin helhet.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag mot Anders Ågrens (M) m.fl. yrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Anders Ågren (M), Lena Andersson (M) och Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Sammanträdesprotokoll
2025-08-12

Beslutet ska skickas till
Utbildningsdepartementet

§ 137

Diariennr: KS-2025/00531

Svar på remiss: Avvikande från tyst godkännande om en myndighet inte har prövat en tillståndsansökan enligt EU:s förordning om gigabitinfrastruktur

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att svara på remissen enligt tekniska nämndens förslag.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har fått rubricerad remiss för yttrande till Finansdepartementet senast 22 augusti 2025. Stadsledningskontoret har inhämtat svar från tekniska nämnden (se nedan).

Yttrande

Umeå kommun har inga synpunkter på förslaget. Det är i linje med hur många övriga kommuner väljer att göra.

Beslutsunderlag

Remissen

Tekniska nämndens protokoll 2025-06-19, § 65.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Sammanträdesprotokoll
2025-08-12

Beslutet ska skickas till

fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till

fi.ofa.dis@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2025/00974

§ 138

Diariennr: KS-2025/00567

Svar på remiss: Kreditgarantier för lån till anordnande av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att besvara remissen i enlighet med Stadsledningskontorets förslag.

Ärendebeskrivning

Den 29 juni 2023 tillsattes en utredare i Regeringskansliet med uppdrag att främja koordinering av statliga insatser som verkar möjliggörande för hållbart samhällsbyggande och snabb befolkningsutveckling i Norrbottens och Västerbottens län, i den samhällsomvandling som sker med anledning av större företagsetableringar och företagsexpansioner. Syftet med uppdraget var att underlätta för de kommuner som berörs av omställning kopplad till fossilfri produktion och elektrifiering att planera, bygga och förvalta hållbara och växande samhällen. Uppdraget redovisades den 15 juni 2024. I utredningen föreslogs ett paket med tre statliga insatser:

1. ett kapitaltillskott till Norrlandsfonden ges fördelat över flera år, för att möjliggöra finansiering av bostadsbyggande i norra Sverige,
2. en ny statlig kreditgaranti anpassat för förutsättningarna på och konstruerat för att vara tillämbart i vad utredaren kallar etablerings- och expansionskommuner,
3. införandet av en statlig hyresförlustgaranti, som innebär att staten under vissa förutsättningar garanterar en viss del av hyresintäkterna under en avgränsad period.

I den promemoria som nu överlämnats till Umeå kommun och 75 andra instanser för remiss utvecklas punkt 2 och förslaget om en ny statlig kreditgaranti.

Förslag till ny statlig kreditgaranti

Boverket garanterar redan i dag, med stöd av förordningen (2020:255) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande, kreditgivares lån till bostadsbyggare, oberoende av upplåtelseform. Boverkets kreditgaranti beskrivs enklast som en försäkring som kreditgivaren kan teckna för lån för bostadsbyggande.

På de aktuella marknaderna – etablerings- och omställningskommuner – är osäkerheten vad gäller den framtida, långsiktiga efterfrågan på bostäder betydligt större än i kommuner och regioner där förutsättningarna är mer stabila. Utredaren menar därför att den befintliga kreditgarantin inte fungerar optimalt för vad som i rapporterna kallas etablerings- och expansionskommuner, dvs. kommuner som har en historia av en svag bostadsmarknad men där efterfrågan på bostäder förväntas öka radikalt. Med en etablerings- eller omställningskommun avses i förslaget en kommun där det enligt länsstyrelsens bedömning finns:

1. behov av ett betydande tillskott av bostäder med anledning av påbörjade eller planerade företagsetableringar eller -expansioner inom FA-regionen¹
2. ovisshet om den framtida efterfrågan på bostäder på grund av osäkerhet i fråga om utvecklingen av de företagsetableringar eller företagsexpansioner som avses i 1, och
3. grundad anledning att anta att produktionskostnaderna för nya bostäder generellt kommer att överstiga bostädernas marknadsvärden.

I etablerings- och omställningskommuner är det ökade behovet av bostäder en konsekvens av en befolkningsutveckling som ännu inte har inträffat utan som förväntas ske till följd av nya, stora investeringar i regionen. För potentiella byggherrars och kreditgivare finns en betydande grad av osäkerhet, och därmed hög risk förknippad med att investera för en efterfrågan som inte säkert kommer finnas när bostäderna står färdiga. Risk finns att bedömningarna av den framtida befolkningsutvecklingen slår

¹ En funktionell analysregion (FA-region) är en region, inom vilken människor kan bo och arbeta utan att behöva göra alltför tidsödande resor.

fel av olika skäl: de beslutade företagsetableringarna eller företagsexpansionerna kanske inte blir av, de kanske blir mindre än vad som sagts och det kan bli förseningar. För att kompensera dessa risker kommer investerarna att ha höga avkastningskrav och kreditgivarna höga räntekrav, något som kan innebära att investeringar i bostadsbyggande uteblir. Utan ett tillskott av nya bostäder blir det svårt för såväl privata som offentliga arbetsgivare att attrahera arbetskraft, vilket i sin tur medför att utvecklingen i etablerings- och omställningskommunerna avstannar. I en sådan situation, där en önskvärd utveckling löper stor risk att inte komma till stånd påtalar utredaren att staten har en uppgift att underlätta den önskade utvecklingen. I fallet med bostadsinvesteringar i etablerings- och omställningskommuner kan staten genom garantier minska både den upplevda och faktiska risken för potentiella byggherrar och kreditgivare. Utredaren föreslår därför en ny förordning om kreditgarantier för att stimulera bostadsbyggande i etablerings- och omställningskommuner. Förslaget till ny förordning är ej regionalt begränsat till Norr- och Västerbotten utan ska tillämpas oavsett var i landet en etablerings- och omställningskommun finns.

Förslaget till ny förordning innefattar att Boverket även framgent ska vara den myndighet som ställer ut kreditgarantierna genom avtal med kreditgivaren. Kreditgarantin träder in om låntagaren inte kan betala tillbaka lånet, och staten ersätter då kreditgivarens förlust. Utredaren påtalar att garantierna - för att göra skillnad - måste göras tillräckligt attraktiva. Detta föreslås ske genom subventionering av priset på garantierna. I stället för att garantiavgifterna sätts på en nivå som avspeglar den reella risken på de aktuella marknaderna bör avgifterna sättas så att de motsvarar vad avgiften skulle vara på en mer "säker" marknad, till exempel bra lägen i större städer eller i storstadsregioner. De nya kreditgarantierna ska i likhet med vad som gäller enligt den befintliga förordningen kunna ställas ut för nybyggnad eller anordnande av alla slags bostäder, oavsett upplåtelseform, ägarkategori och hustyp. Med anordnande avses i detta fall även att nya bostäder tillkommer i utrymmen och ytor som inte tidigare har använts för bostadsändamål i befintliga byggnader.

I förslaget till ny förordning föreslås att kreditgaranti får avse högst ett belopp som motsvarar 90 procent av produktionskostnaden för nybyggnaden eller anordnandet och att garantin ej får överstiga en kostnad som motsvarar 40 000 kronor per kvadratmeter uppvärmd boarea. Enligt förslaget bör den tid under vilken det kommer vara möjligt att söka och få subventionerade kreditgarantier för lån för bostadsbyggande i etablerings- och omställningskommuner begränsas till 8 år.

Ärendets beredning

Förslag till remissyttrande från Umeå kommuns har upparbetats av Stadsledningskontoret, under beredningen har synpunkter inhämtats från Stadsledningskontorets Mark- och exploateringsavdelning respektive Finansavdelning samt från Bostaden AB (via UKF).

Den samlade bedömningen är att Umeå kommun ser positivt på förslag till ny förordning då det kan möjliggöra bostadsproduktion i expansions- och etableringskommuner som har historiskt svag bostadsmarknad men där efterfrågan på bostäder förväntas öka radikalt.

Stadsledningskontorets förslag till yttrande

Umeå kommun ser positivt på promemorianas förslag till ny författning och bedömer att förslaget kan underlätta och möjliggöra finansiering av bostadsproduktion i expansions- och etableringskommuner.

Beslutsunderlag

Promemoria (LI2025/01122) Kreditgarantier för lån till anordnande av nya bostäder i etablerings- och omställningskommuner

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet senast den 31 augusti 2025.

§ 139

Diariernr: KS-2025/00452

Svar på remiss: SOU 2025:53 En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna förslag till yttrande.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har beretts möjlighet att yttra sig på betänkandet SOU 2025:53 En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare. Betänkandet föreslår bland annat:

- Införande av bosättnings- och inkomstbaserade kvalificeringsvillkor för ett antal socialförsäkringsförmåner (bl.a. barnbidrag, bostadsbidrag, föräldrapenning, sjukersättning med mera). Kvalificeringstiden föreslås till fem år inom en femtonårsperiod och ska kunna förkortas genom uppfyllande av inkomstvillkor.
- Begränsning av rätten till ekonomiskt bistånd till svenska medborgare samt vissa andra grupper. För övriga grupper föreslår utredningen att rätt till försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd finns tidigast från och med att hen har vistats lagligen i Sverige under de senaste fem åren utan avbrott.
- Övergångsbestämmelser och ett särskilt regelverk för personer som redan är bosatta i Sverige.

Förslagen i SOU 2025:53 har som mål att minska attraktionskraften för migration och att stärka incitamenten för arbete. Det är planerat att dessa förslag ska träda i kraft den 1 januari 2027. De särskilda

övergångsbestämmelserna för personer som redan bor i Sverige kommer att börja gälla den 1 januari 2029.

Umeå kommuns yttrande

Umeå kommun vill inledningsvis framhålla att den korta remisstid som lämnats är otillräcklig för att analysera de omfattande konsekvenser som förslaget kan medföra för kommunens ansvar och resurser som berör centrala välfärdsfrågor och som sammanfaller med flera andra pågående statliga reforminitiativ.

Förslagets konsekvenser i relation till syftet

Syftet med de föreslagna modellerna ska vara att minska risken för att socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd fungerar som så kallade tilldragningsfaktorer för migranter. Syftet är också att stärka drivkraften att snabbt komma i arbete och egen försörjning och därigenom motverka utanförskap och långvarigt bidragsberoende. I den forskningsöversikt som presenteras i utredningen lyfter man erfarenheter från Danmark som särskilt relevanta. Där såg man positiva sysselsättningseffekter upp till fyra år efter en sänkning av kontantbidrag. Därefter upphörde effekten och arbetsutbudet jämnades ut mellan flyktingar som utsattes för sänkning och flyktingar som inte utsattes på grund av att de invandrat precis innan sänkningen infördes. Bidragssänkningen fick samtidigt flera negativa effekter för flyktingarna själva, deras barn och utomstående, bland annat i form av fattigdom och ökad kriminalitet. Man lyfter i utredningen att de föreslagna kvalificeringsvillkoren bedöms minska invandringen till Sverige av personer från tredjeland som inte kommer hit för att arbeta, med omkring 5–10 procent och sysselsättningen i den grupp som träffas av kvalificeringsvillkoren förväntas öka med omkring 8–20 procentenheter. Däremot ser man att reformen kommer att leda till att fler kommer att jobba svart och begå brott för att klara sin försörjning, att ökad sysselsättning förbättrar den ekonomiska integrationen medan ökad brottslighet försämrar den sociala och kulturella integrationen. Det integrationspolitiska målet om bättre utbildningsresultat bland personer med utländsk bakgrund blir också svårare att uppfylla.

Umeå kommun anser att de negativa konsekvenserna som utredningen själv förutser att förslagen kommer att innebära inte rimligtvis uppväger eventuella vinster i form av delvis uppnått syfte.

Förslagens konsekvenser för utsatta grupper i samhället

Umeå kommun konstaterar att de föreslagna kvalificeringsvillkoren riskerar att utestänga individer i redan utsatta livssituationer från grundläggande trygghetssystem, exempelvis unga vuxna utan skolgång, kortutbildade, nyanlända samt personer långt från arbetsmarknaden. Förslagen riskerar att försvåra möjligheten att delta i utbildning, såsom SFI, då tillgången till kompletterande försörjning begränsas. Detta kan i sin tur försämra individens möjligheter till egenförsörjning, fördröja inträdet på arbetsmarknaden och försvåra social integration – vilket står i direkt motsättning till kommunens uppdrag att främja utbildning, etablering och likvärdiga livschanser.

Utredningens ekonomiska analyser tar inte tillräcklig hänsyn till de specifika etableringsvägar som krävs för personer med låg utbildning, begränsade språkkunskaper och låg digital kompetens. Kommunen uttrycker tveksamhet kring förväntningarna på ökad arbetsmarknadsetablering enbart genom begränsade försörjningsmöjligheter och instämmer därmed i utredningens farhåga att reformen kan leda till en ökning av informell ekonomi, svartarbete och brottslighet. Detta skulle motverka de integrationspolitiska målen och öka risken för framväxten av ett skuggsamhälle, särskilt i större kommuner som Umeå.

Förslagens konsekvenser för kommuner och lokalsamhällen

Utredningen lyfter att kommunerna har fortsatt det yttersta ansvaret för dem som vistas där och bland dem som inte uppfyller kvalificeringsvillkoret för ekonomiskt bistånd kommer fler i stället att ansöka om bistånd i akuta nödsituationer. I förlängningen medför reformen en risk för att socialtjänsten ställs inför ökande problem relaterade till psykisk ohälsa, missbruk och utsatta barn. Detta kommer att medföra längre handläggningstider för ärenden om ekonomiskt bistånd och ett behov av ytterligare handläggare för kommunerna, och utredningen beräknar att reformen försvagar kommunsektorns finanser med cirka 500 miljoner kronor per år från och med 2029.

Umeå kommun vill även betona de risker som utredningen pekar på, särskilt vad gäller en förskjutning av ansvaret för grundläggande försörjning från det offentliga till civilsamhället, då reformen kommer att leda till att fler människor i Sverige kommer att sakna egen försörjning, samtidigt som de inte kan få något annat offentligt stöd än möjligen bistånd vid en akut nödsituation, vilket sannolikt kommer att öka efterfrågan på insatser från frivillig- och välgörenhetsorganisationer. En sådan utveckling riskerar att skapa ökad ojämlikhet, minskad rättssäkerhet och större beroende av ideella aktörer, vilket står i kontrast till kommunens långsiktiga arbete med strukturerade och samordnade utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser som syftar till hållbar etablering och egenförsörjning.

Att utestänga människor som vistas i Sverige från socialförsäkringssystemet riskerar i allra högsta grad att öka utanförskap och klyftor, och sätta hård press på kommuner och civilsamhälle, något som även utredningen själva pekar på. Ur ett kommunalt perspektiv innebär detta ett ökat behov av kompensatoriska insatser inom utbildning, vägledning och arbetsmarknadsåtgärder för att mildra de negativa konsekvenserna och främja social hållbarhet.

Människor i Sverige och i Umeå specifikt har hög tilltro till myndigheter, en viktig komponent i att skapa ett socialt hållbart samhälle. Ett sådant här förslag riskerar att slå undan benen för en stor del av den tilliten och konsekvenserna i form av förlorad tillit och ökad uppgivenhet inför den egna livssituationen riskerar, som utredningen själva skriver, öka andelen människor som lever utanför samhället.

Förslagets konsekvenser för jämställdheten

Reformen förväntas innebära ett större bortfall av både socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd bland kvinnor än bland män. Kvinnors disponibla inkomster minskar därmed mer än männens. Erfarenheter från Danmark tyder på att det framför allt är män som kommer att arbeta mer till följd av reformen. Den ekonomiska utsattheten förväntas öka påtagligt bland kvinnor som kommer till Sverige från tredjeland.

Umeå kommun anser att förslagen i utredningen därmed helt går emot den svenska jämställdhetspolitiken där ett av delmålen har fokus på ekonomisk självständighet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut. Delmålet tar sikte på fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män och omfattar inkomster i form av lön och näringsverksamhet, avkastning på kapital, ersättningar och bidrag samt effekter av skatter och avgifter.

Förslagets konsekvenser för barn

Utredningen skriver att uppskattningsvis 60 000 barn kommer att påverkas av kvalificeringsvillkoren för socialförsäkringsförmåner och 3 200 barn av kvalificeringsvillkoret för ekonomiskt bistånd. Omkring 50 000 barn bor i hushåll som inte kommer att ha rätt till barnbidrag under kvalificeringstiden. Bland personer från tredjeländ förväntas andelen som lever i ekonomisk utsatthet öka med två procentenheter och 2 000 fler barn kommer att bo i ekonomiskt utsatta familjer. Detta för med sig flera risker, bland annat för sämre hälsa, missbruk, brottslighet och olika former av exploatering. Studier från Danmark tyder också på att barnen i dessa familjer i allmänhet får försämrade framtidsutsikter genom att färre deltar i förskoleverksamhet, fler begår brott och skolresultaten försämras.

Sedan 2020 är barnkonventionen svensk lag. Konventionen innehåller 54 artiklar som tillsammans utgör en helhet. Det finns i barnkonventionen sedan fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3. Vid alla beslut som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Umeå kommun anser att utredningens förslag bryter mot artikel 2, 3 samt 6. I de fall utredningens förslag inte kommer att genomföra dialog med de barn som riskerar att hamna i fattigdom och utsatthet om utredningens

förslag blir verklighet bryter förslaget även mot artikel 12. Umeå kommun anser det anmärkningsvärt att utredningen så tydligt väljer att strunta i svensk lagstiftning.

Sammanfattning

Umeå kommun ställer sig mycket kritiskt till utredningens samtliga förslag. Kommunen anser att betänkandet innehåller flera förslag som riskerar att negativt påverka individers möjligheter till utbildning, etablering och egen försörjning som är kommunala kärnuppdrag. Kommunen ser särskilt allvarligt på konsekvenserna för kvinnor, barnfamiljer samt deltagare inom vuxenutbildningen och det kommunala aktivitetsansvaret. Förslagen bedöms kunna leda till ökat utanförskap, fördjupade sociala klyftor och försämrade förutsättningar för att erbjuda likvärdig utbildning och effektiva arbetsmarknadsinsatser. Utöver detta saknar även kommunen godtagbara konsekvensanalyser avseende rättssäkerhet, barns rättigheter, samt lokala och kommunala effekter. Mot denna bakgrund menar kommunen att utredningens förslag överhuvudtaget inte bör genomföras.

Beslutsunderlag

SOU 2025:53

Jämställdhetsutskottets yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Ågren (M) – Bifall till Moderaternas yrkande i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden om att lämna följande yttrande: *Umeå kommun ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som läggs fram i utredningen om kvalificering till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd. Umeå kommun delar uppfattningen att välfärden måste bygga på principen om ansvar, där rättigheter följs av krav och där arbete är vägen in i gemenskapen. Det svenska välfärdssystemet är en av våra mest grundläggande*

samhällsresurser, men för att värna dess långsiktiga legitimitet och hållbarhet krävs att stöden når dem som verkligen behöver det, samtidigt som incitamenten till arbete och egen försörjning stärks. Umeå kommun ser därför positivt på att utredningen föreslår tydligare och långsiktigt förutsägbara kvalificeringskrav för personer som bosätter sig i Sverige. Umeå kommun välkomnar särskilt att inkomst av arbete kan korta kvalificeringstiden, vilket på ett tydligt sätt visar att arbetsinsatser lönar sig för både individ och samhälle. Det är även positivt att utredningen balanserar kraven med humanitära undantag vid akuta nödsituationer. Detta är viktigt för att säkerställa att ingen lämnas helt utan hjälp i allvarliga och akuta livssituationer, samtidigt som systemets tydlighet och kravstruktur består. Umeå kommun vill även understryka vikten av att det föreslagna förändringarna följs upp med tydlig information till målgruppen, stöd till kommunerna i form av vägledning samt eventuella justeringar i övergångsperioden, för att undvika otydligheter och rättsosäkerhet under implementeringen. Sammanfattningsvis välkomnar Umeå kommun utredningens ansats att stärka arbetslinjen inom integrations- och bidragspolitiken, och ser förslagen som ett viktigt steg i riktning mot en långsiktigt hållbar och rättvis välfärd.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) yrkande.
Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) och Maja Westling Palmberg (C) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag.

Anders Ågrens (M) och Lars Forsgren (SD) – Bifall till Moderaternas yrkande i näringslivs- och arbetsutskottet: *Umeå kommun ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som läggs fram i utredningen om kvalificering till välfärdsförmåner och ekonomiskt bistånd. Umeå kommun*

delar uppfattningen att välfärden måste bygga på principen om ansvar, där rättigheter följs av krav och där arbete är vägen in i gemenskapen. Det svenska välfärdssystemet är en av våra mest grundläggande samhällsresurser, men för att värna dess långsiktiga legitimitet och hållbarhet krävs att stöden når dem som verkligen behöver det, samtidigt som incitamenten till arbete och egen försörjning stärks. Umeå kommun ser därför positivt på att utredningen föreslår tydligare och långsiktigt förutsägbara kvalificeringskrav för personer som bosätter sig i Sverige. Umeå kommun välkomnar särskilt att inkomst av arbete kan korta kvalificeringstiden, vilket på ett tydligt sätt visar att arbetsinsatser lönar sig för både individ och samhälle. Det är även positivt att utredningen balanserar kraven med humanitära undantag vid akuta nödsituationer. Detta är viktigt för att säkerställa att ingen lämnas helt utan hjälp i allvarliga och akuta livssituationer, samtidigt som systemets tydlighet och kravstruktur består. Umeå kommun vill även understryka vikten av att det föreslagna förändringarna följs upp med tydlig information till målgruppen, stöd till kommunerna i form av vägledning samt eventuella justeringar i övergångsperioden, för att undvika otydligheter och rättsosäkerhet under implementeringen. Sammanfattningsvis välkomnar Umeå kommun utredningens ansats att stärka arbetslinjen inom integrations- och bidragspolitiken, och ser förslagen som ett viktigt steg i riktning mot en långsiktigt hållbar och rättvis välfärd.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag mot Anders Ågrens (M) m.fl. yrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

Socialdepartementet, s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sf@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2025/00911 senast 15 augusti.

§ 140

Diariennr: KS-2025/00672

Nämndinitiativ: Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun; Hans Lindberg (S)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna nämndinitiativet till stadsledningskontoret för beredning.

Ärendebeskrivning

Hans Lindberg (S) har lämnat in ett nämndinitiativ: *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun.*

Antisemitism hör inte hemma i Umeå, Sverige eller någon annan stans. Därför har kommunen över tid arbetat med att bekämpa antisemitismen genom insatser i skolan, genom samverkan mot våldsbejakande extremism och i dialog med den judiska gruppen i Umeå. Men mot bakgrund av att antisemitismen eskalerar i Europa, Sverige och Umeå måste detta arbete förstärkas och nya åtgärder vidtas.

I Umeå har vi sedan länge en väl fungerande och stark samverkan mellan samhällets olika aktörer, inte minst kommun och polis, för att värna tryggheten. Denna samverkan bör nu förstärkas med fokus på att bekämpa antisemitiska hatbrott och hatbrott med andra motiv.

Det behövs också kunskapshöjande insatser om antisemitism. En viktig del av detta arbete måste äga rum i skolan. Av det skälet högtidlighålls varje år minnesdagen för Förintelsens offer i årskurs 9. Skolan arrangerar då en temadag för eleverna där föreläsare, forskare, experter och företrädare för den judiska gruppen bjuds in. Under hösten 2024 tackade också

skolförvaltningen ja till att delta i Skolverkets nationella studie om antisemitism i skolväsendet.

Kommunens minoritetssamordnare har också ett tydligt uppdrag att förbättra kommunens arbete för att främja den judiska minoritetens rättigheter. Stor tonvikt ligger just nu på att i samråd och dialog med den judiska gruppen hitta fokusområden och förvärva kunskap om vad judar i Umeå upplever och vilka behov som finns.

Givet det som inträffat i Umeå under sommaren och växande problem med antisemitism i hela samhället, finns dock ett stort behov av att genomföra en genomlysning av alla de insatser som genomförs, varav några nämnts ovan, för att få en helhetsbild och på den grunden ta fram förslag på förstärkta åtgärder mot antisemitismen.

Lika viktigt som att motverka hatet är att främja judiskt liv och kultur. Judar i Sverige och i Umeå ska kunna känna att deras identitet och kultur har en självklar plats i ett öppet, tryggt och av mångfald präglat samhälle. Även på detta område behövs en förstärkt ansats för ett långsiktigt arbete.

Mot den bakgrunden yrkar vi:

- Att ge förvaltningen (säkerhetsenheten och UmeBrå) i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att motverka antisemitiska hatbrott och andra former av hatbrott samt för att förstärka samhällets stöd till de som drabbas. Förslagen ska tas fram i dialog med polismyndigheten och andra relevanta aktörer, exempelvis sakkunniga på området vid Umeå universitet.
- Att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på förstärkningar av de kunskapshöjande insatserna i kommunen om antisemitism. Det kan med fördel ske i samverkan med universitetet, andra myndigheter och civilsamhällesaktörer, exempelvis Svenska kommittén mot antisemitism.
- Att ge förvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av de insatser som i dag vidtas mot antisemitism och föreslå

kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.

- Att ge förvaltningen i uppdrag att göra en genomlysning av de insatser som vidtas av kommunen, och i samverkan med polismyndigheten och andra aktörer, för att förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt för att förhindra radikaliserings av unga in i dessa rörelser. I genomlysningen ska ingå att vid behov föreslå kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.
- Att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till strategi för främjande av judiskt liv i Umeå. Detta bör genomföras inom ramen för pågående dialog mellan kommun, region och företrädare för den judiska gruppen i Umeå.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativet.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet enas om att föreslå kommunstyrelsen att överlämna nämndinitiativet till stadsledningskontoret för beredning.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Stadsledningskontoret (Umebrå och Säkerhet):

Mikael Brännström för vb till berörda

Eva-Lena Fjällström för vb till berörda

§ 141

Diariennr: KS-2025/00030

Anmälan av delegationsbeslut augusti 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens utskotts delegationsbeslut.

Upphandlingsärenden maj.

Upphandlingsärenden juni.

Mark och exploatering juni.

§ 142

Diariennr: KS-2024/00642

Motion 8/2024: Tecken- och skrivtolkning vid kommunfullmäktiges sammanträden; Maria Lindvall (-)(L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet
- att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden
- att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet.

Ärendebeskrivning

Motionären yrkar

- att kommunfullmäktige beslutar att införa regelbunden tecken- samt skrivtolkning av dess månatliga sammanträden;
- att kommunfullmäktige överlåter till stadsledningsförvaltningen att omgående påbörja arbetet med en rutin för denna tillkommande arbetsuppgift för att ~~senast under våren 2025~~ *så snart som möjligt* kunna genomföra beslutet i praktiken.

Yttrandet bygger på intervjuer internt och externt, lagar och konventioner, jämförelser med andra, beräkningar med mera. Det finns ingen tydlig reglering som gör att fullmäktigemöten måste tecken- eller skrivtolkas, men förvaltningen anser att det är en fråga om demokrati, icke-diskriminering, kommunikation och främjande av teckenspråk. Framför allt följande talar för att, efter samråd med berörda föreningar, med sikte på hösten 2025, införa en modell för regelbunden *teckentolkning*:

- Kommunfullmäktiges uppdrag
- Offentlighetsprincipen

- Funktionsrättskonventionen
- Diskrimineringslagen
- Språklagen
- Rimliga kostnader

Det finns olika sätt att lösa teckentolkningen på. Motionen och att-satserna öppnar för olika lösningar. Förvaltningen anser att det bör göras en prioritering där de viktigaste, alltså juni-, januari- och februarisammanträdena teckentolkas, då det trots allt är en liten del av befolkningen som följer sammanträdena. Av praktiska skäl och utifrån offentlighetsprincipen är det bättre att tolka hela sammanträden, än ett urval av ärenden. Efter samråd så kan förvaltningen avgöra om det ska tolkas simultant eller i efterhand.

Teckentolkning tillför sannolikt en hel del utöver den transkribering av som finns idag. Personer skulle då på sitt förstaspråk teckenspråk kunna ta del av mötena där de viktigaste besluten fattas, vilket är positivt utifrån språklagen och funktionsrättskonventionen. Fler väljare och invånare skulle få insyn, ökat deltagande i det politiska livet och tillgång till viktig samhällsinformation. Det vore positivt utifrån offentlighetsprincipen, diskrimineringslagen och funktionsrättskonventionen. Utifrån språklagen är det positivt att teckenspråks synliggörs i fullmäktigesalen, webbsändningar och i annonseringen om dem. Den vardagstolkning som privatpersoner har rätt till framstår inte som en fullgod lösning, eftersom det behövs lång framförhållning med beställningar av vardagstolkning. Det skulle kosta cirka 55 000 kronor per år för teckentolkning enligt den här modellen. Teckentolkningen skulle utgöra cirka 5 procent av fullmäktiges årliga kostnader för teknik, lokaler, fika med mera, och 6 promille när man räknar in fullmäktiges årliga kostnader för arvoden/personal. Därutöver en sällan-kostnad för extra kamera på 30-40 000 kronor.

Förvaltningen anser att det inte bör införas regelbunden *skrivtolkning* av kommunfullmäktiges sammanträden. Den teknik som redan används för transkribering bedöms vara av tillräckligt hög kvalitet för att med kunskaper i skriven svenska kunna följa sammanträdena via. Kvaliteten på transkriberingen ökar efter hand, systemet är självlärande.

Transkriberingen blir synlig inom några timmar, men besluten som fattas i

kommunfullmäktige är långsiktiga. Så det bedöms inte tillföra tillräckligt mycket att ersätta transkriberingen med skrivtolkning.

Beslutsunderlag

Motion 8/2024

Beredningsansvariga

Bianca Byring, Strategisk utveckling

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet, att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden samt att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Maria Lindvall (-) (L) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet, att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden samt att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsen beslutar därefter om redaktionell ändring av motionärens andra att-sats: att kommunfullmäktige överlåter till stadsledningsförvaltningen att omgående påbörja arbetet med en rutin för denna tillkommande arbetsuppgift för att ~~senast under våren 2025~~ *så snart som möjligt* kunna genomföra beslutet i praktiken.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Sammanträdesprotokoll
2025-08-12

Beslutet ska skickas till
Motionären
Stadsledningskontoret

§ 143

Diariernr: KS-2024/00893

Motion 15/2024: Gör ett omtag i belysningsfrågan; Mattias Larsson (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med tekniska nämndens yttrande.

Reservation

Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har anmält motionen "Gör ett omtag i belysningsfrågan" och föreslår;

- att arbetet med avveckling av belysningsanläggningar som följd av tekniska nämndens beslutade kriterier pausas.
- att Tekniska nämnden får i uppdrag att göra ett omtag i belysningsfrågan där kriterier som trivsel, livskvalitet och attraktionskraft vägs in.
- att ett nytt förslag går ut på extern och intern remiss innan ett nytt beslut fattas.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Jämställdhetsutskottet har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionens första att-sats, att bifalla motionens andra att-sats och avslå motionens tredje att-sats.

Beslutsunderlag

Motionen

Tekniska nämndens protokoll

Jämställdhetsutskottets protokoll

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till motionen.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) – Återkommer i kommunstyrelsen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C), **Anders Ågren (M)**, **Lars Forsgren (SD)**,
Veronica Kerr (KD) och **Maria Lindvall (-) (L)** – Bifall till motionen.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) – Återkommer i kommunfullmäktige.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Sammanträdesprotokoll
2025-08-12

Beslutet ska skickas till
Motionären
Tekniska nämnden

§ 144

Diariennr: KS-2025/00609

Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringar i taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen, och

att ändringarna ska börja gälla från och med ikraftträdande av ändringar i alkohollagen den 1 juni 2025.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har överlämnat ett förslag om revidering av taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen.

Nuvarande taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen, kommunfullmäktiges beslut 2024-09-30, § 159, trädde i kraft 1 januari 2025. Alkohollagen har därefter reviderats och tillförts ett kapitel om så kallad gårdsförsäljning som träder i kraft den 1 juni 2025. Detta område måste därmed tillföras taxan. I samband med denna justering genomförs även redaktionella ändringar för att underlätta läsbarhet utan att ändra paragrafernas innebörd.

Beslutsunderlag

Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen

Miljö- och hälsoskyddsnämndens protokoll 2025-06-12, § 82

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Att bilaga 1 ändras så att nivån på tillsynsavgiften "Fast årlig avgift gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån på tillsynsavgiften för "Grundavgift serveringstid till 01.00", alltså

3645 kronor samt att bilaga 1 ändras så att nivån på avgiften för "Ansökan gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån för "Ansökan stadigvarande serveringstillstånd pausservering, provsmakning vid tillverkningsställe", alltså 12150 kronor.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) och Mattias Larssons (C) förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Bore Sköld (V) och Åsa Bäckström (-)(V) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag.

Anders Ågren (M), Maja Westling Palmberg (C), Veronica Kerr (KD) och Lars Forsgren (SD) – Bifall till att bilaga 1 ändras så att nivån på tillsynsavgiften "Fast årlig avgift gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån på tillsynsavgiften för "Grundavgift serveringstid till 01.00", alltså 3645 kronor samt att bilaga 1 ändras så att nivån på avgiften för "Ansökan gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån för "Ansökan stadigvarande serveringstillstånd pausservering, provsmakning vid tillverkningsställe", alltså 12150 kronor.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag mot Anders Ågrens (M) m.fl. yrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

§ 145

Diariennr: KS-2024/01109

Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Fullmäktige beslutade under 2024 att riktlinjen för styrning och uppföljning av externa utförare ska revideras eftersom den ska ses över varje mandatperiod, men också på grund av ny lagstiftning. Enligt kommunallagen ska alla fullmäktige besluta om ett program för styrning och uppföljning av privata utförare. Från och med juni 2024 ska detta program gälla för styrning och uppföljning av alla verksamheter där det finns privata utförare det vill säga att det ska gälla även för verksamhet i egen regi. Umeå kommuns riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare motsvarar lagens krav på ett program.

Lagens intention är att alla utförare av kommunal verksamhet ska behandlas så likvärdigt som möjligt, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare. Det finns dock några skillnader mellan verksamhetsformerna som är viktiga att beakta. Med privata utförare tecknas ett avtal som är svårt att förändra under avtalsperioden. Nämnden kan inte förändra krav utan att genomföra ny upphandling och omförhandla avtal. Uppföljningen baseras också på sagda avtal.

Fullmäktige styr de egna nämnderna via planeringsdirektiv och budget, mål, policys, program, planer, riktlinjer med mera. Varje nämnd har sedan stor frihet att besluta om styrning och uppföljning av sitt eget

verksamhetsområde. Ansvarig nämnd bedömer vilka av delar dessa krav som ska omfatta privata utförare.

Föreslagna ändringar

Struktur och språk har setts över i riktlinjen. För att bättre harmoniera med språkbruk i lagstiftningen föreslås ett byte av terminologi. *Externa utförare* föreslås härnäst benämnas *privata utförare* i riktlinjen.

Riktlinjen ska sedan tidigare bestå av tre huvudsakliga delar. Den första delen rör styrning, den andra uppföljning och den tredje allmänhetens insyn. Dessa tre ska fortsatt finnas med, där den första och andra delen nu ska gälla alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare. Delen om allmänhetens insyn omfattar fortsatt endast de privata utförarna.

Fullmäktige har redan ansvar för den övergripande styrningen och uppföljningen av kommunal verksamhet oavsett organisationsform. Nämnderna har ansvar för styrning och uppföljning inom sina respektive områden. Fullmäktiges och nämnders ansvar uttrycks i kommunallagen samt i ett antal styrande dokument i kommunen, som på olika sätt reglerar detta. För att inte behöva byta ut alla befintliga styrdokument för styrning och uppföljning av egen regi föreslås att riktlinjens huvudsakliga fokus är privata utförare. För att lagens intention om likabehandling av egenregi och privata utförare ska tydliggöras föreslås dock vissa tillägg och förändringar i riktlinjen.

För att tydliggöra riktlinjens syfte föreslås en ny rubrik. Se nedan:

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- *att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare*
- *en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)*
- *allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare*

Under delen om styrning föreslås följande tillägg:

Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än de krav som ställs på egen verksamhet.

Krav på privata utförare regleras i avtal. Vilka delar av kommunens eller nämndens mål och styrdokument som är tillämpliga beskrivs i nämndens plan för styrning och uppföljning av privata utförare och konkretiseras i de avtal som kommunen tecknar med privata utförare.

Under delen om uppföljning föreslås följande tillägg:

Uppföljningen [av de privata utförarna] ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

Tillägget syftar till att tydliggöra principen om likabehandling, med hänsyn taget till att egenregi och privata utförare delvis verkar under olika förutsättningar. Att förhållandena är olika innebär att uppföljningen inte alltid kan vara exakt lika. Däremot ska den, så långt det är möjligt, vara likvärdig.

Ansvarig nämnd ska ha en beredskap ifall privata utförare upphör med verksamheten.

Tillägget syftar till att säkerställa att nämnden har en god beredskap i händelse av att en privat utförare upphör med verksamheten.

Remissammanställning

Två nämnder har valt att lämna yttrande över förslaget till revidering av riktlinje för privata utförare, Individ- och familjenämnden samt Äldrenämnden. Tekniska nämnden som också har stor andel privata utförare har valt att inte yttra sig.

Individ och familjenämnden samt Äldrenämnden är i stort positiva till förslaget. Båda nämnderna föreslår att i stället för krav på att nämnder ska riskbedöma om det finns risk för att privata utförare kommer att upphöra med verksamheten bör det i stället kravställas att det finns en beredskap för detta. Synpunkterna är beaktade i förslaget till reviderad riktlinje. Se förslag ovan. Nämndernas yttranden bifogas som bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Bilaga 2. Yttranden från Individ- och familjenämnden samt äldrenämnden över förslaget till reviderad riktlinje

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Lina Renfors, Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Kommunens nämnder

§ 146

Diariennr: KS-2024/01110

Riktlinjer för Umeå kommuns kraftverksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa riktlinjer för kraftverksamhet

att ansvar för kraftverksamheten infogas kommunstyrelsens reglemente enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun äger 25,85 % av kraftproduktionen i Stornorrfors kraftstation genom s.k. andelskraft. Vattenfall är majoritetsägare och har huvudansvaret för driften av kraftstationen och den fysiska produktionen. Kommunen ansvarar för försäljning av hela den egna andelsproduktionen. Samtidigt inhandlas också den egna elförsörjningen. Kommunen är på så sätt både elproducent, elkonsument och elförsäljare.

Då kraftverksamheten har ett betydande värde för kommunen är verksamheten, och beslut om den, av en sådan principiell karaktär att riktlinjer ska beslutas av fullmäktige.

Tidigare riktlinje beslutades 2007 och översynen av dokumentet har resulterat i revidering av struktur och text för ökad läsbarhet. I enlighet med riktlinje för styrdokument har riktlinjen också reviderats så att aktiverande och organiserande styrning minskats.

Revidering av kommunstyrelsens reglemente

Det är kommunstyrelsen som har ansvar för kraftverksamheten. Nämndernas ansvar och mandat fördelas formellt i reglemente för styrelse och nämnder. I nuvarande reglemente saknas kommunstyrelsens ansvar för kraftverksamheten. Eftersom verksamheten har ett betydande värde

för kommunen föreslås att följande text infogas i kommunstyrelsens reglemente

"ansvar för att organisera, bedriva, styra, kontrollera och följa upp kraftverksamheten."

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag riktlinjer för kraftverksamhet

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson, Olof Jansson, Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Anna-Karin Nilsson

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.